

**WYTYCZNE DOTYCZĄCE ELEMENTÓW UŁATWIAJĄCYCH
ORIENTACJĘ OSOBOM ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI ORAZ
DŹWIGU OSOBOWEGO W BUDYNKU RATUSZA W GOSTYNIU**

adres obiektu: Urząd Miejski w Gostyniu
Rynek 2
63-800 Gostyń

autor wytycznych: mgr inż. arch. Katarzyna Maćkiewicz
upr. bud. nr 58/WPOKK/2015

data opracowania wytycznych: 15.11.2023

Spis treści

I. ZESTAWIENIE ELEMENTÓW UŁATWIAJĄCYCH ORIENTACJĘ W RATUSZU Z UWZGLĘDNIENIEM POTRZEB OSÓB ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI	3
1. OZNACZENIE SCHODÓW ZEWNĘTRZNYCH.....	3
2. OZNACZENIE KIERUNKU DOJŚCIA/DOJAZDU DO WEJŚCIA DOSTĘPNEGO DLA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI.....	3
3 OZNACZENIE WEJŚĆ	5
4 INFORMACJA O ROZKŁADZIE POMIESZCZEŃ W BUDYNKU	5
5 OZNACZENIE SCHODÓW WEWNĘTRZNYCH (KOMUNIKACJA 1.9 I 2.1).....	7
6 OZNAKOWANIE NA PORĘCZACH SCHODÓW (KOMUNIKACJA 1.9 I 2.1)	7
7 OZNACZENIE WEJŚĆ DO KABINY DŹWIGU OSOBOWEGO.....	8
8 OZNACZENIE POMIESZCZEŃ	8
9 POZOSTAŁE OZNACZENIA.....	10
10 OGÓLNE WYTYCZNE DOTYCZĄCE SYSTEMU ODNAJDYWANIA DROGI W BUDYNKU.....	10
II. WYMAGANIA DOTYCZĄCE DŹWIGU OSOBOWEGO W ZAKRESIE DOSTĘPNOŚCI DLA OSÓB ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI:	11
1. KABINA DŹWIGU:.....	11
2. DOKŁADNOŚĆ ZATRZYMANIA.....	11
3. DRZWI:.....	11
4. LUSTRO:.....	11
5. PORĘCZE:.....	12
6. PANELE STERUJĄCE ZEWNĘTRZNE.....	12
7. PANELE STERUJĄCE ZEWNĘTRZNE.....	12
8. INFORMACJA NA PANELACH STERUJĄCYCH ZEWNĘTRZNYCH.....	13
9. INFORMACJA NA PANELACH STERUJĄCYCH WEWNĘTRZNYCH.....	13
10. SYGNALIZACJA PRZYJAZDU KABINY.....	13
11. INFORMACJA WEWNĄTRZ KABINY	14

I. ZESTAWIENIE ELEMENTÓW UŁATWIAJĄCYCH ORIENTACJĘ W RATUSZU Z UWZGLĘDNIENIEM POTRZEB OSÓB ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI

1. OZNACZENIE SCHODÓW ZEWNĘTRZNYCH

1.1. Początek i koniec biegu schodów powinny być wyróżnione przy pomocy kontrastowego koloru i/lub zmiany w fakturze nawierzchni, co najmniej w pasie 30 cm od krawędzi rozpoczynającej i kończącej bieg schodów.

Oznaczenie dotykowe powinno składać się z wypukłych punktów o wysokości max 5 mm (czyli stanowić pole uwagi) i mieć szerokość od 40 do 60 cm.

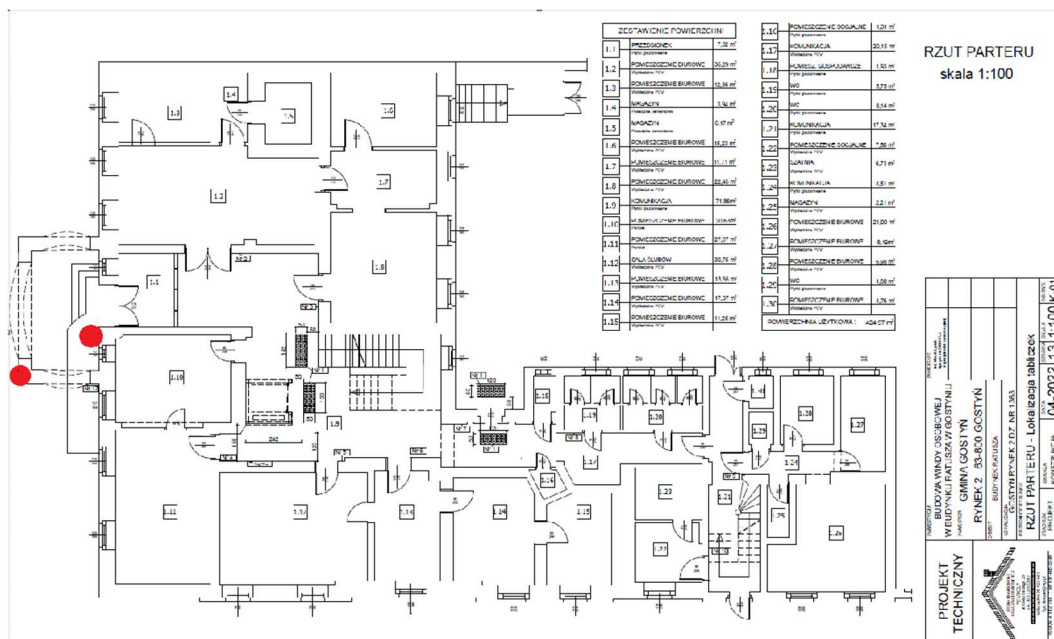
Elementy pola uwagi powinny być kontrastowe względem posadzki (min. 60 pt. LRV), nie stwarzać ryzyka poślizgu oraz być zamontowane w sposób stały.

1.2 Krawędzie stopni i podstopnic schodów powinny wyróżniać się kolorem kontrastującym z kolorem posadzki. Oznaczenia kontrastowe należy wykonać wzdłuż krawędzi wszystkich stopni pasami o szerokości 4-5 cm- zalecany kontrast min. 60 stopni LRV.

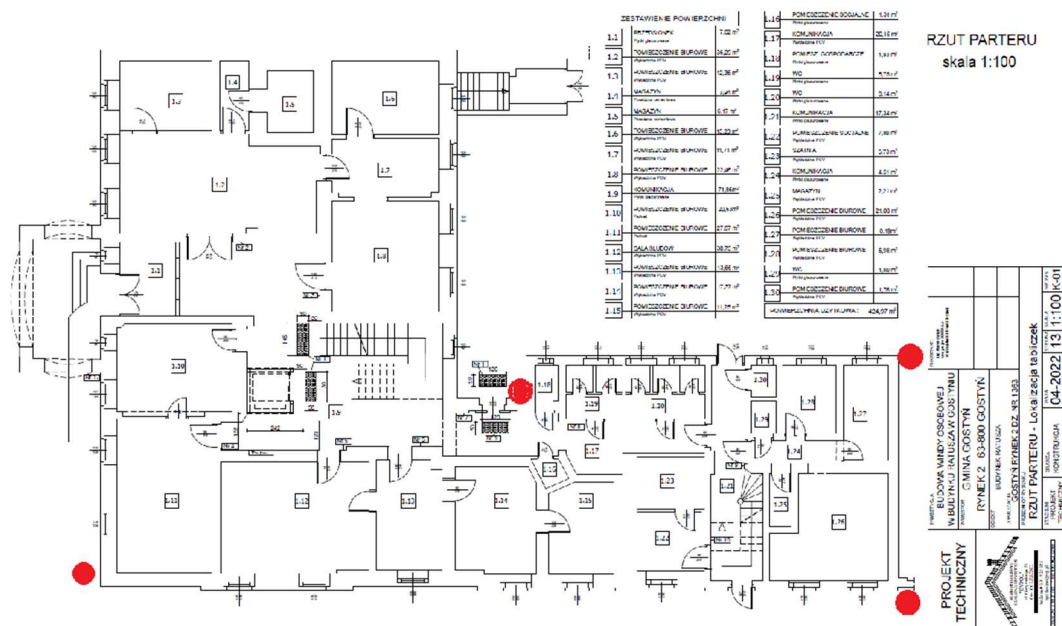
1.3. Przy doborze elementów stanowiących oznaczenie schodów zewnętrznych, opisanych w punkcie 1.1 i 1.3 należy wziąć pod uwagę zabytkowy charakter obiektu i dopasować odpowiednio estetykę elementów.

2. OZNACZENIE KIERUNKU DOJŚCIA/DOJAZDU DO WEJŚCIA DOSTĘPNEGO DLA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

2.1 Przed wejściem głównym do obiektu należy umieścić informację o kierunku dojścia/dojazdu do wejścia dostępnego dla osób z niepełnosprawnościami.

2.2 Informacja powinna zostać umieszczona także w miejscach gdzie następuje zmiana kierunku ruchu od strony dojścia od wejścia głównego oraz przed samym wejściem dostępnym dla osób z niepełnosprawnościami.

2.3 Informacja przed wejściem powinna zawierać piktogram przedstawiający osobę poruszającą się na wózku, informację tekstową oraz strzałkę kierunkową.

Informacja w miejscach zmiany kierunku ruchu powinna zawierać piktogram przedstawiający osobę poruszającą się na wózku oraz strzałkę kierunkową.

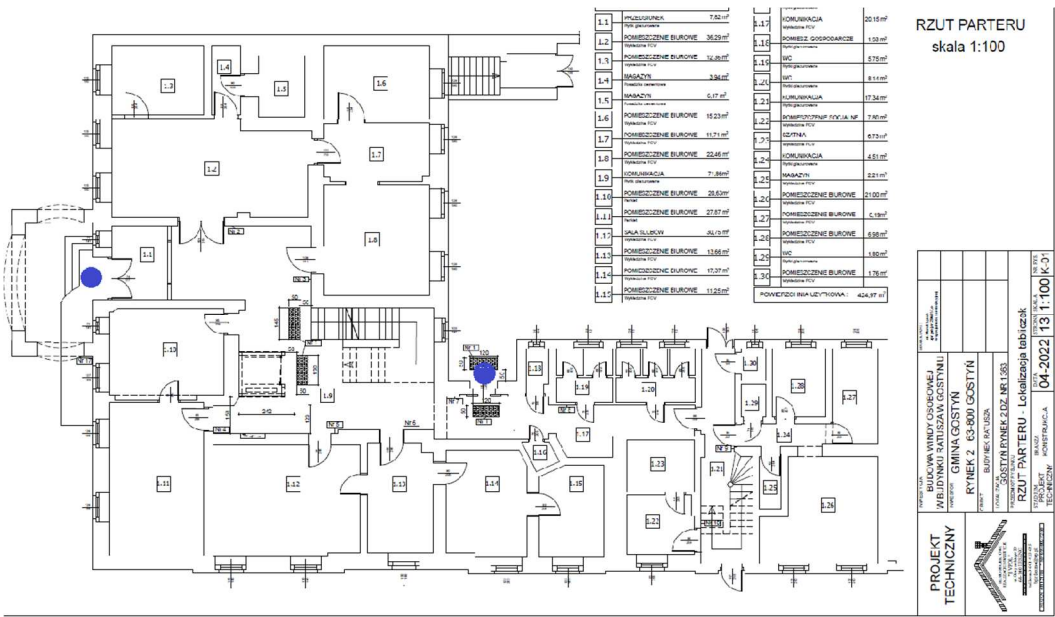
Informacja przed wejściem dostępnym dla osób z niepełnosprawnościami powinna zawierać piktogram przedstawiający osobę poruszającą się na wózku oraz informację tekstową.

Informacja powinna być przedstawiona w sposób kontrastowy (kontrast znaków względem tła min. 60 pt. LRV) oraz powinna być na tyle subtelna, aby nie ingerować estetycznie w zabytkowy charakter elewacji budynku.

2.4 Informacja powinna być zamontowana na elewacji w sposób stały.

3 OZNACZENIE WEJŚĆ

3.1 Przed wejściem głównym oraz przed wejściem dostępnym dla osób z niepełnosprawnościami należy umieścić znaczniki systemu nawigacyjno-informacyjnego, które wykorzystując technologię Beacon informują użytkownika o swoim położeniu (komunikatem tekstowym lub głosowym).

4 INFORMACJA O ROZKŁADZIE POMIESZCZEŃ W BUDYNKU

4.1 W najbliższej okolicy wejścia głównego, naprzeciw wejścia dostępnego dla osób z niepełnosprawnościami oraz na kondygnacji +1 przy końcu biegu klatki schodowej oraz przy wyjściu z kabiny dźwigu, należy umieścić tablicę informującą o rozkładzie pomieszczeń (ich numerach i funkcji) w obiekcie na poszczególnych kondygnacjach.

4.4 Informacja powinna być dobrze oświetlona (oświetlenie informacji min. 15 lux jaśniejsze od oświetlenia stref sąsiednich) i kontrastowa (kontrast znaków względem tła min. 60 stopni w skali LRV) oraz zamontowana w sposób stały.

4.5 Napisy powinny zawierać wielkie i małe litery. Informacja powinna być także dwujęzyczna (np. w języku polskim i języku angielskim).

5 OZNACZENIE SCHODÓW WEWNĘTRZNYCH (KOMUNIKACJA 1.9 I 2.1)

5.1 Początek i koniec biegu schodów powinny być wyróżnione przy pomocy kontrastowego koloru i/lub zmiany w fakturze nawierzchni, co najmniej w pasie 30 cm od krawędzi rozpoczynającej i kończącej bieg schodów.

Oznaczenie dotykowe powinno składać się z wypukłych punktów o wysokości max 5 mm (czyli stanowić pole uwagi) i mieć szerokość od 40 do 60 cm.

Elementy pola uwagi powinny być kontrastowe względem posadzki (min. 60 pt. LRV), nie stwarzać ryzyka poślizgu oraz być zamontowane w sposób stały.

5.2 Krawędzie stopni i podstopnic schodów powinny wyróżniać się kolorem kontrastującym z kolorem posadzki. Oznaczenia kontrastowe można wykonać wzdłuż krawędzi wszystkich stopni lub tylko pierwszego i ostatniego biegu schodów:

- w przypadku oznaczenia krawędzi pierwszego i ostatniego stopnia w biegu: pas 5-10 cm,
- w przypadku oznaczenia każdego stopnia: pas 4-5 cm,
- zalecany kontrast min. 60 stopni w skali LRV.

6 OZNAKOWANIE NA PORĘCZACH SCHODÓW (KOMUNIKACJA 1.9 I 2.1)

6.1 Zalecane jest umieszczenie informacji dotykowej na poręczach schodów.

Informacja o numerze kondygnacji powinna być umieszczona przed początkiem i na końcu biegu schodów.

Tekst wypukły lub dotykowe znaki/symbole wraz z alfabetem Braille'a powinny być dyskretnie i trwale zamontowane.

W przypadku schodów na drodze ewakuacyjnej należy również podać kierunek ewakuacji. Informacje dotykowe powinny być krótkie i łatwe do zrozumienia. Informacje kierunkowe mogą zawierać strzałki.

7 OZNACZENIE WEJŚĆ DO KABINY DŹWIGU OSOBOWEGO

7.1 Przed wejściem do kabiny dźwigu na kondygnacjach użytkowych tj. 0 oraz +1 zalecane jest umieszczenie oznaczeń dotykowych na posadzce w odległości 30-50 cm od wejścia do kabiny dźwigu. Oznaczenie dotykowe powinno składać się z wypukłych punktów o wysokości max 5 mm (czyli stanowić pole uwagi) i mieć szerokość od 40 do 60 cm.

Elementy pola uwagi powinny być kontrastowe względem posadzki (min. 60 stopni w skali LRV), nie stwarzać ryzyka poślizgu oraz być zamontowane w sposób stały.

7.2 Przed wejściem do kabiny dźwigu na kondygnacjach użytkowych tj. 0 oraz +1 zalecane jest umieszczenie znaczników systemu nawigacyjno-informacyjnego, które wykorzystując technologię Becon informują użytkownika o swoim położeniu (komunikatem tekstowym lub głosowym).

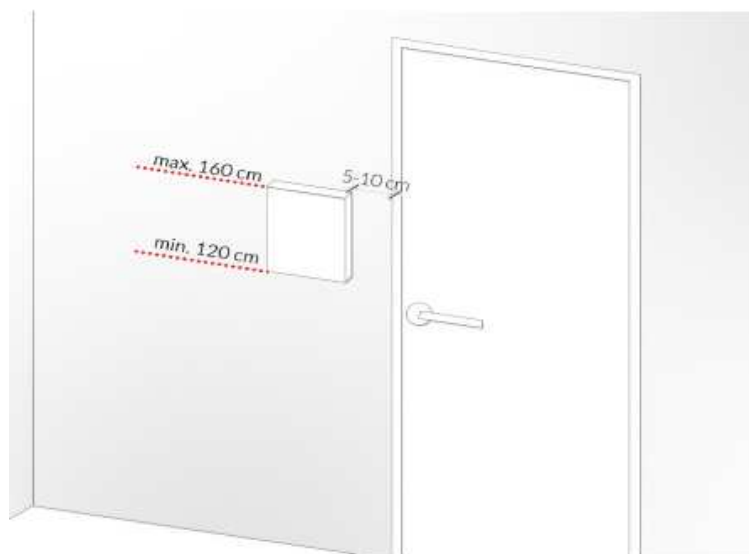
8 OZNACZENIE POMIESZCZEŃ

8.1 Przed wejściem do Sali Ślubów, Sali Posiedzeń, do pokoju wydziału Urzędu Stanu Cywilnego, do toalety dla osób z niepełnosprawnościami, zalecane jest umieszczenie znaczników systemu nawigacyjno-informacyjnego, które wykorzystując technologię Becon informują użytkownika o swoim położeniu (komunikatem tekstowym lub głosowym).

8.2 Tabliczki informacyjne przy pokojach. – Przed wejściem do danego biura należy zamontować tabliczkę zawierającą informację o numerze i funkcji pomieszczenia w języku polskim, języku obcym (np. w języku angielskim) oraz w alfabecie Braile’a.

Tekst umieszczony na tabliczce ma być widoczny dla osób słabowidzących. Napisy powinny składać się z dużych i małych liter. Litery oraz cyfry powinny mieć wysokość od 15 do 55 mm oraz być wypukłe. Wypukłość znaków powinna wynosić min. 0,5 mm.

Tabliczka znajdować się ma ona po stronie klamki na wysokości od 120 (dół tabliczki) maksymalnie do 160 cm (górną tabliczki) w odległości 5 do 10 cm od ościeżnicy drzwi (pomiar od krawędzi ościeżnicy do bliżej położonej krawędzi tabliczki). Tabliczkę należy wykonać z pleksi montowane na srebrnych uchwytach.

Rysunek źródło: Standardy dostępności budynków dla osób z niepełnosprawnością. Ministerstwo Inwestycji i rozwoju.

Treść poszczególnych tabliczek:

Treść tabliczki do przedstawienia w języku polskim, angielskim i w alfabecie Braile'a	Numer tabliczki - Na planie oznakowania Ratusza parter/piętro
Wydział Finansowy Pok. Nr 1 i 2	Nr 2
Wydział Finansowy Pok. Nr 3	Nr 3
Sala Ślubów Pok. Nr 6	Nr 4
Biuro Rady Miejskiej Pok. Nr 5	Nr 5
Urząd Stanu Cywilnego Pok. Nr 4	Nr 6
Wyjście ewakuacyjne	Nr 7
Toaleta	Nr 8
Wydział Oświaty i Spraw Społecznych Pok. Nr 9	Nr 9
Wydział Oświaty i Spraw Społecznych Pok. Nr 8	Nr 10
Wydział Finansowy Pok. Nr 17	Nr 11
Wydział Finansowy Pok. Nr 16	Nr 12
Sala posiedzeń Pok. Nr 19	Nr 13
Kancelaria Pok. Nr 10	Nr 14
Wydział Komunikacji Społecznej Pok. Nr 14	Nr 15
Wydział Komunikacji Społecznej	Nr 16

9 POZOSTAŁE OZNACZENIA

10.1 Przed wejściem do Sali Ślubów, Sali Posiedzeń oraz Wydziału Urzędu Stanu Cywilnego należy umieścić piktogram informujący o możliwości skorzystania w pomieszczeniu z systemu pętli indukcyjnej. Piktogram powinien być kontrastowy (min. 60 stopni w skali LRV) względem tła. Piktogram powinien być uzupełniony informacją tekstową o miejscu, w którym przenośna pętla indukcyjna jest dostępna w budynku.

10.2 Przed wejściem do toalety dla osób z niepełnosprawnościami należy umieścić przy drzwiach, na ścianie od strony klamki, tabliczkę z kontrastowym i wypukłym planem informującym o rozkładzie wyposażenia w pomieszczeniu.

10.3 Przed wejściem do toalet należy zamieścić wypukłe i kontrastowe (min. 30 stopni w skali LRV) piktogramy.

10 OGÓLNE WYTYCZNE DOTYCZĄCE SYSTEMU ODNAJDYWANIA DROGI W BUDYNKU

11.1 System odnajdywania drogi w budynku powinien być estetyczny i spójny wizualnie oraz zrozumiały również dla osób niebędących stałymi użytkownikami obiektu.

II. WYMAGANIA DOTYCZĄCE DŹWIGU OSOBOWEGO W ZAKRESIE DOSTĘPNOŚCI DLA OSÓB ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI:

1. KABINA DŹWIGU:

1.1 Kabina dźwigu, przy drzwiach umieszczonych na krótszym boku, nie może mieć mniej niż 110 cm szerokości i 140 cm długości.

2. DOKŁADNOŚĆ ZATRZYMANIA

2.1 Różnica poziomów podłogi kabiny dźwigu zatrzymującego się na kondygnacji użytkowej i posadzki tej kondygnacji przy wyjściu z dźwigu nie powinna być większa niż 2 cm, przy czym optymalna różnica wynosi nie więcej niż 1 cm.

3. DRZWI:

3.1 Szerokość drzwi wejściowych do kabiny dźwigu nie może być mniejsza niż 90 cm w świetle.

3.2 Wysokość drzwi wejściowych do kabiny dźwigu nie może być mniejsza niż 200 cm w świetle.

3.2 Drzwi do kabiny muszą być wyposażone w kurtyny świetlne, zapobiegające przytrzaśnięciu osoby wchodzącej lub wychodzącej z kabiny. System powinien uruchamiać się przed zetknięciem drzwi z pasażerem, np. po przecięciu wiązki światła. Czujniki powinny być umieszczone na różnych wysokościach, żeby reagowały na osoby wysokie, a także niskie i poruszające się na wózku.

3.3 Czas, w którym drzwi dźwigu pozostają otwarte powinien wynosić min. 8 sekund.

4. LUSTRO:

4.1 Jeżeli wymiary kabiny wynoszą mniej niż 150 x 150 cm lub mniej niż 140 x 160 cm, konieczne jest umieszczenie naprzeciwko wejścia lustro. Dolna krawędź lustra nie może znajdować się wyżej niż 100 cm od podłogi windy (zalecana wysokość wynosi od 30 cm do 40 cm od poziomu podłogi).

Górna krawędź lustra musi znajdować się na wysokości przynajmniej 190 cm.

5. PORĘCZE:

5.1 W kabinie dźwigu należy zapewnić przynajmniej jedną poręcz wzdłuż dłuższego boku kabiny. Poręcz należy umieścić na wysokości 90 cm od poziomu posadzki (pomiar do górnej krawędzi poręczy).

Zalecane jest umieszczenie poręczy wzdłuż dwóch lub trzech ścian kabiny.

Jeśli panel sterujący wewnętrzny znajduje się na tej samej ścianie co poręcz, to w poręczy powinna być przerwa w celu ułatwienia dostępu do przycisków.

5.2 Poręcz nie powinna mieć ostrych krawędzi.

5.3 Przekrój pochwyty poręczy powinien być okrągły i mieć średnicę o wymiarach od 35 mm do max. 45 mm.

5.3 Wolna przestrzeń między ścianą, a częścią chwytną poręczy powinna wynosić co najmniej 5 cm.

5.4 Wystające końce poręczy powinny być zamknięte i zwrócone w kierunku ściany, aby zminimalizować ryzyko obrażeń.

6. PANELE STERUJĄCE ZEWNĘTRZNE

6.1 Zewnętrzny panel sterujący należy umieścić na wysokości 80-120 cm od poziomu posadzki.

6.2 Należy stosować panele z wypukłymi klawiszami.

6.3 Panele sterujące powinny być umieszczone na każdej kondygnacji po tej samej stronie wejścia do kabiny – np. po prawej stronie.

6.4 Przyciski muszą mieć średnicę lub długość krótszego boku nie mniejszą niż 2 cm.

6.5 Ze względu na osoby z niepełnosprawnością wzroku niedopuszczalne jest stosowanie paneli dotykowych.

6.6 Na kondygnacji, na której będą umieszczone dwa przyciski (jazda do góry, oraz jazda w dół) tj. na I piętrze, przyciski muszą być umieszczone jeden nad drugim. Przycisk jazdy w górę powyżej, przycisk jazdy w dół poniżej.

7. PANELE STERUJĄCE ZEWNĘTRZNE

7.1 Panel sterujący należy umieścić, tak aby wszystkie przyciski funkcyjne były dostępne na wysokości 80 – 120 cm od poziomu posadzki.

7.2 Panel sterujący należy umieścić w odległości 50 cm od narożnika kabiny.

7.3 W przypadku drzwi otwieranych centralnie, panel sterujący powinien znajdować się po prawej stronie wejścia do kabiny.

7.4 Należy stosować panele z wypukłymi klawiszami.

7.5 Przyciski muszą mieć średnicę lub długość krótszego boku nie mniejszą niż 2 cm.

7.6 Ze względu na osoby z niepełnosprawnością wzroku niedopuszczalne jest stosowanie paneli dotykowych.

8. INFORMACJA NA PANELACH STERUJĄCYCH ZEWNĘTRZNYCH

8.1 Możliwe jest zapewnienie następujących oznaczeń:

- wypukłe strzałki w górę i/lub w dół umieszczone na przyciskach;
- przyciski w kształcie strzałek w górę i/lub w dół.

Możliwe jest połączenie strzałek z napisami w alfabecie Braille'a: „Góra”, „Dół”.

9. INFORMACJA NA PANELACH STERUJĄCYCH WEWNĘTRZNYCH

9.1 Przyciski z numerami pięter powinny znajdować się nad przyciskami alarmu i drzwi.

9.2 Zalecane jest dodatkowe wyróżnienie przycisku oznaczającego kondygnację, na której znajduje się wyjście z budynku.

Możliwe jest np. zmiana koloru przycisku lub ramki, zwiększenie wypukłości przycisku, zastosowanie szerokiej ramki wokół przycisku.

9.3 Przyciski pojedyncze powinny być ustawione w jednym rzędzie, pionowo lub poziomo.

9.4 Obok lub na przyciskach należy umieścić informacje o:

- Numerze kondygnacji w postaci cyfr (wysokość min. 15 mm, wypukłość min. 0,5 mm, kontrast znaków w stosunku do tła powinien wynosić min. 60 stopni w skali 60 LRV) oraz informacji w alfabecie Braille'a.
- Przyciskach funkcyjnych (alarm, otwieranie i zamykanie, przycisk do dwustronnej komunikacji głosowej) w postaci piktogramów (wysokość min. 15 mm, wypukłość min. 0,5 mm, kontrast znaków w stosunku do tła powinien wynosić min. 60 stopni w skali 60 LRV).

Oznaczenia dotykowe muszą być wypukłe.

10. SYGNALIZACJA PRZYJAZDU KABINY

10.1 Krótkie sygnały dźwiękowe powinny być słyszalne w momencie przyjazdu kabiny na kondygnację.

Sygnał powinien być słyszalny również wewnątrz kabiny.

- 10.2 Na zewnątrz kabiny windy należy zapewnić informację wizualną w postaci wyświetlacza wskazującego aktualne położenie kabiny (nr kondygnacji) i kierunek jazdy.

11. INFORMACJA WEWNĄTRZ KABINY

- 11.1 W kabinie windy należy zapewnić informację głosową. W kabinie windy powinny być słyszalne komunikaty głosowe informujące o nr kondygnacji, na której zatrzymuje się kabina, np. "Parter - wyjście z budynku", "Piętro 1".
- 11.2 W kabinie windy należy zapewnić informację wizualną w postaci wyświetlacza wskazującego aktualne położenie kabiny (nr kondygnacji) i kierunek jazdy.

12. INFORMACJA NA ZEWNĄTRZ KABINY

- 12.1 Na zewnątrz kabiny dźwigu należy zapewnić informację wizualną w postaci wyświetlacza wskazującego aktualne położenie kabiny (nr kondygnacji) i kierunek jazdy.

13. POSADZKA

- 13.1 Posadzka w kabinie nie powinna stwarzać ryzyka poślizgu również w warunkach zawilgocenia.
- 13.2 Posadzka w kabinie powinna być wykonana materiałem, który jest matowy i nie odbija światła.
- 13.3 Posadzka w kabinie powinna mieć kolor kontrastowy względem koloru ścian kabiny.

14. ŚCIANY KABINY

- 14.1 Ściany kabiny powinny być wykonane materiałem matowym, nie odbijającym światła w kolorze kontrastowym względem posadzki w kabinie.

15. OŚWIETLENIE

- 15.1 Minimalny poziom oświetlenia na poziomie posadzki dźwigu osobowego powinien wynosić 100 lx. Oświetlenie powinno być równomiernie oświetlać powierzchnię w kabinie.
- 15.2 Minimalny poziom oświetlenia powierzchni paneli sterujących powinien wynosić 200 lx.

16. KOMUNIKACJA AWARYJNA

Zalecane jest zapewnienie w dźwigu również komunikacji awaryjnej.

- 16.1 Na przycisku do nawiązania dwustronnej komunikacji głosowej należy umieścić symbol w kolorze zielonym lub żółtym na kontrastowym tle (min. 60 w skali LRV) z możliwością podświetlania przycisku w czasie trwania komunikacji głosowej.
- 16.2 Informacja o stanie nieprawidłowości działania dźwigu powinna być przekazywana pasażerom kabiny w sposób świetlny, akustyczny i poprzez komunikat tekstowy na wyświetlaczu wewnątrz kabiny.